

สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 27

Condition of Problems in the Operation of Students' Caring and Supporting System
in Schools under the Secondary Educational Service Area Office 27

พุลลิติน เทียมตรี* ผศ.ดร.สงวน ทรงวิวัฒน์** ผศ.ดร.นิตยา บรรณประสิทธิ์**

*นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

**อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

**อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

บทคัดย่อ การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา และเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปรึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดย จำแนกตาม สถานภาพตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียนตามองค์ประกอบ 5 ด้านคือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และ ด้านการส่งต่อนักเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 118 คน และครูที่ปรึกษา จำนวน 338 คน รวมทั้งสิ้น 456 คน ซึ่งได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เครจซีและมอร์แกนและใช้วิธีการสุ่ม แบบชั้นภูมิอย่างมีสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม มี 3 ลักษณะ ได้แก่ แบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า และ แบบปลายเปิด แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ตั้งแต่ 1.77 ถึง 2.53 และ ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .9668 สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าทีและการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านจะทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปรึกษา โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับน้อยทุกด้าน โดย เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อ ตามลำดับ
2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปรึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปรึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 27 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05
4. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปรึกษาได้แสดงความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะที่มีจำนวนมากที่สุด 3 อันดับ ได้แก่ ครูที่ปรึกษาคณะครูรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและควรมีการออกเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อให้ได้รู้จัก

นักเรียนเพิ่มขึ้น โรงเรียนควรจัดค่ายอบรมคุณธรรม จริยธรรม อย่างต่อเนื่องควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถ การแสดงออกของนักเรียนในแต่ละด้านอย่างสม่ำเสมอ และนอกจากมีการประเมินพฤติกรรมนักเรียนแล้วควรดูจากข้อมูลในหลาย ๆ ด้าน และควรมีการติดตามดูแลอย่างสม่ำเสมอพร้อมทั้งมีครูและฝ่ายที่รับผิดชอบอย่างเป็นระบบ ตามลำดับ

คำสำคัญ : สภาพปัญหา, ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

Abstract : The aim of the study were to study and compare the school administrators and consultants' opinions about the condition of problem in the operation of the students' caring and supporting system in schools under the Office of Education School District 27. This study classified by positions status and school sizes, according to 5 compositions. There were consisted of knowing individual students, screening students, supporting students, preventing and solving students' problem and transferring students. The sample of this study was 118 school administrators and 338 counselors, 456 persons in total. The sample size was determined by the square of Krejcie & Morgan with proportional stratified random sampling. The study instrument was questionnaire in three parts, checking list, rating scales and questions. The questionnaire discrimination was during 1.77 to 2.53 with reliability at .9668. The inferential statistics were frequency, mean, percentage and standard deviation and hypothesis test by using t- test, one-way analysis of variance. When each composition was found the different of mean, Scheffe's method in pair comparisons would be used. The results of this research were found as follows:

1. The condition of problem in the operation of the students' caring and supporting system in the school administrators and consultants' opinions in overall was low level. Considering in each item found that all items were low level. Sorted from the most to the least were knowing individual students, screening students, supporting students, preventing and solving students' problem and transferring students.
2. The comparison of the school administrators and consultants' opinions about the problem condition of the students' caring and supporting system operation in schools under the Office of Education School District 27 classified by positions/status as a whole and specifically the differences were statistically significant at the .05 level.
3. The comparison of the school administrators and consultants' opinions about the problem condition of the students' caring and supporting system operation in schools under the Office of Education School District 27 classified by school sizes as a whole and specifically the differences were statistically significant at the .01 level. Considering in each item found that the differences of preventing and solving students' problem and transferring students were statistically significant at .01 level while the other compositions were at .05.
4. The school administrators and consultants showed opinions and gave suggestions

in 3 orders were consultants should know students individually and visit them to know about them more than usual while morality camp should be hold in schools continuously, activities to support showing students' abilities should be hold regularly and behavior evaluation of students had to consider in many ways and following to help and care them by teachers under systematic of the department responsibility respectively.

Keywords : The condition of problem, the students' caring and helping system

บทนำ ท่ามกลางกระแสการแข่งขันที่เข้มข้นของยุคโลกาภิวัตน์และมีความเจริญก้าวหน้า ทางเทคโนโลยี ที่พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว หลากหลายด้วยวิธีการเชื่อมโยงด้านเทคโนโลยี จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม ชุมชน และครอบครัวอย่างมากมาย เช่น สื่อทางอินเทอร์เน็ต โทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ซึ่งความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้เกิดการแข่งขันกันสูง ทั้ง ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม จนนำไปสู่ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ปัญหาการเอาใจเอาเปรียบทางสังคม ปัญหาด้านสารเสพติด ปัญหาด้านครอบครัว ซึ่งปัญหาเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนทั่วโลกด้วยความตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าว และการพัฒนาคุณภาพชีวิต ของคนไทยทุกคนให้มีความสมบูรณ์ พร้อมในลักษณะองค์รวมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนให้มีทักษะในการดำรงชีวิต อย่างเป็นสุขและมีคุณค่า ประเทศไทยจึงมีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2542 โดยได้กำหนด ความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษา ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเป็นสุข (มาตรา 6) และแนวทางการจัดการศึกษาได้ให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนทุกคน โดยยึดหลักว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดต้องส่งเสริม ให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 1-3)

แนวทางในการจัดการศึกษาจึงต้องปรับเปลี่ยนไปตามสภาพของสังคม จึงทำให้นักเรียนซึ่งเป็นเยาวชนของชาติมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปในทิศทางที่ไม่ดี ก่อให้เกิดผลกระทบต่าง ๆ กับนักเรียน และทำให้เกิดปัญหาในด้านอื่น ๆ ตามมา เช่น ปัญหาการดำรงชีวิตประจำวันไม่เหมาะสม มีค่านิยม ที่ผิด ๆ ชอบความรุนแรง มีพฤติกรรมที่ก้าวร้าว การใช้สารเสพติด การติดเกม นอกจากปัญหาที่พบกับตัวเด็กแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อปัจจัยแวดล้อมในครอบครัว นักเรียนมีการแสดงพฤติกรรม ที่ไม่เหมาะสม เช่น การแต่งกายที่ผิดระเบียบของโรงเรียน การไม่มีสัมมาคารวะ ชอบหนีเรียน ไม่สนใจเรียน หรือมาโรงเรียนสายเป็นประจำ มีการแสดงออกทางด้านพฤติกรรมมั่วสุมทางเพศกับเพื่อนชายหญิง ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อกับนักเรียนในด้านการเรียน ทำให้นักเรียนมีผลการเรียนตกต่ำ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่ออนาคตนักเรียน ทำให้นักเรียนเรียนไม่จบการศึกษา หรือออกจากโรงเรียนก่อนกำหนด (พัฒมพงษ์ นมประโคน. 2553 :1)

จากปัญหาที่เกิดขึ้น ทั้งภาครัฐและเอกชน ได้เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาเหล่านี้ และหันมาร่วมมือกันสร้างเด็กและเยาวชนให้เป็นคนเก่ง คนดี และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข จากสภาพปัญหา การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ที่เป็นอยู่ยังมีปัญหาการขาดประสิทธิภาพและยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ เพื่อให้ทราบถึงสภาพปัญหาที่แท้จริง ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้รับผิดชอบงานเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน จึงสนใจ

ที่จะศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่ปรึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 27 เพื่อจะได้ทราบเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปรึกษาต่อสภาพปัญหา การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งจะได้นำข้อมูลและผลของการวิจัยในครั้งนี้ ใช้เป็นแนวทางในการ กำหนดนโยบายตลอดจนการพัฒนาปรับปรุง ป้องกัน แก้ไขในการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มี ประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและเต็มตามศักยภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปรึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหา การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปรึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 60 โรง จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 165 คน จำนวนครูที่ปรึกษา จำนวน 2,695 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 2,860 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มจากประชากรโดย กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan ; อ้างในประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2544 : 113 -114) ได้ผู้บริหาร สถานศึกษาจำนวน 118 คน และครูที่ปรึกษา จำนวน 338 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง 456 คน โดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ อย่างมีสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ตามขนาดของโรงเรียน

2. เครื่องมือที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม มี 3 ลักษณะ และแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นคำถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยลักษณะข้อคำถาม เป็นแบบตรวจสอบ รายการ (Check Lists)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 27 ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณ ค่า (Rating Scale) ซึ่ง แบ่งความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended Form) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็น หรือ ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากที่ได้กล่าวมาแล้วเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาหลักการ ทฤษฎี จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสภาพปัญหา

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อกำหนดกรอบแนวคิด และรูปแบบที่เหมาะสมในการสร้างแบบสอบถาม

2. นำข้อมูลจากการศึกษาหลักการ ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้ศึกษาค้นคว้ามาสร้างแบบสอบถาม

3. นำเสนอร่างแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ทำการตรวจสอบเกี่ยวกับโครงร่างเนื้อหาและ ภาษา เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่ดีมีคุณภาพ

4. นำแบบสอบถามมาแก้ไขตามคำแนะนำของที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบให้ครอบคลุม ตรงตามสภาพปัญหาเป็นการหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถามเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน

5. นำแบบทดสอบที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try – out) กับกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ซึ่งจำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 15 คน และครูที่ปรึกษา จำนวน 15 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถาม ดังนี้

5.1. นำแบบสอบถามไปหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยการทดสอบค่าที (t - test) ผลปรากฏว่าแบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ตั้งแต่ 1.77 ถึง 2.53

5.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านเกณฑ์ในข้อ 6 มาหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ผลปรากฏว่า มีค่าความเชื่อมั่น .9668

5.3 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วไปจัดพิมพ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ส่งถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 เพื่อขออนุญาตในการในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 เพื่อแจกจ่ายไปยังโรงเรียนตามกลุ่มเป้าหมาย และกำหนดวันรับแบบสอบถามคืน โดยการจัดส่งสอบถามคืนที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 และติดตามเก็บรวบรวมด้วยตนเองในระยะทางที่ใกล้

3.3 กรณีที่ไม่ได้รับแบบสอบถามคืนภายในระยะเวลาที่กำหนด ผู้วิจัยได้ออกติดตาม แล้วขอรับคืนด้วยตนเอง ผลปรากฏว่าแบบสอบถามจำนวน 456 ฉบับ สามารถเก็บรวบรวมมาได้จำนวน 456 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปรึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปรึกษา

ที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 27 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยการทดสอบค่าที่แบบกลุ่ม ที่เป็นอิสระต่อกัน

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปรึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหา
การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27
จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน ทางเดียว

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด วิเคราะห์เชิงเนื้อหา โดยการจัด
คำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่ หากค่าร้อยละ

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
สถานศึกษาและครูที่ปรึกษา โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับน้อยทุกด้าน
โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน
ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อ ตามลำดับ
2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปรึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหา
การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27
จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพตำแหน่งแตกต่างกัน มีความคิดเห็นทั้งโดยรวมและ
รายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปรึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหา
การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27
จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็น
รายด้าน พบว่า ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .01 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05
4. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปรึกษาได้แสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด
ที่มีจำนวนมากที่สุดในแต่ละด้านและรองลงมา มีดังนี้ 1) ด้านการรู้จักนักเรียน คือ ครูที่ปรึกษาจะต้องรู้จักนักเรียน
เป็นรายบุคคลและควรมีการออกเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อจะได้รู้จักนักเรียนมากขึ้นรองลงมา คือ มีระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนที่ช่วยให้รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลได้ดี 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน คือด้านการคัดกรอง
นอกจากจะมีการประเมินนักเรียนด้านพฤติกรรม (SDQ) แล้วควรดูจากข้อมูลในหลาย ๆ ด้านเช่น การสังเกต
พฤติกรรม การสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล การสอบถามคนรอบข้าง รองลงมา คือ มีการนำข้อมูลจากการใช้เครื่องมือ
ในการคัดกรองนักเรียน เช่น SDQ แบบสังเกตพฤติกรรม การเยี่ยมบ้านมาใช้ในการคัดกรอง 3) ด้านการส่งเสริม
นักเรียน คือควรจัดค่ายอบรมคุณธรรม จริยธรรม อย่างต่อเนื่องและจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถ การแสดงออก
ของนักเรียนในแต่ละด้านอย่างสม่ำเสมอ รองลงมา คือ ควรส่งเสริมนักเรียนเก่ง ในการสอนตัว ส่งเข้าแข่งขันทักษะ
วิชาการต่าง ๆ จัดกิจกรรมช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาในสิ่งที่ต้องการพัฒนา 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา
นักเรียน คือ มีการป้องกันนักเรียนไม่ให้เกิดปัญหาต่าง ๆ โดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอน การเดินรณรงค์

การทำกิจกรรมร่วมกับชุมชนรองลงมา คือทางโรงเรียนควรมีการส่งต่อนักเรียนที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเป็นระบบ และมีคุณภาพ 5) ด้านการส่งต่อ คือส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาต่างกันไปยังครูอนามัย ครูแนะแนว เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และเจ้าหน้าที่เฉพาะด้าน พร้อมทั้งมีการกำกับติดตามผล หลังการดูแลช่วยเหลือ รองลงมา คือควรมีการจัดสรรงบประมาณในการส่งต่อนักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยง

อภิปรายผล

จากการศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่ปรึกษา มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. จากการศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปรึกษา โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปรึกษาได้เห็นถึงความสำคัญในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นอย่างดี นอกจากนี้สถานศึกษายังได้มีการประสานร่วมมือกับผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนักเรียนด้านวิชาการ กีฬา ศิลปะดนตรี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสมคิด ชิงชัย (2553 : 78-80) พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับน้อย และสอดคล้องกับผลการวิจัยของวีรพงษ์ เจริญไชย (2552 : 102) พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย และ รายงาน โดยภาพรวมมีปัญหายอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน สอดคล้องกับผลการวิจัยของสมคิด ชิงชัย (2553 : 78) พบว่า ด้านการคัดกรองปัญหาที่พบคือ ครูส่วนใหญ่ขาดความรู้และความเข้าใจในการใช้แบบคัดกรอง จึงไม่กล้าจำแนกนักเรียนออกเป็นกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา ปัญหาด้านการส่งเสริมนักเรียน สภาพปัญหาที่พบจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับปัญหาในการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านต่าง ๆ เป็นการจัดไม่ต่อเนื่อง ไม่สม่ำเสมอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนขาดงบประมาณสนับสนุนสำหรับนำมาจัดกิจกรรม และปัญหาในการส่งต่อ สภาพปัญหาที่พบจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการส่งต่อนักเรียนไปยังเจ้าหน้าที่ภายนอก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าขาดการประสานงานในการส่งต่อ หรือไม่ได้รับความร่วมมือกับผู้ที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับผลการวิจัยของพัฒนาพงษ์ นมประโคน (2553 : 106) พบว่า ด้านการส่งต่อ เนื่องมาจากครูไม่เข้าใจระบบการส่งต่อว่าจะต้องดำเนินการต่อในขั้นใด และไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้อง

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปรึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่า โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ จะมีประสบการณ์ในการบริหารงานด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่แล้ว และมีบทบาทในการบริหารและวางแผนกำหนดนโยบาย ส่วนครูที่ปรึกษาเป็นผู้ลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงทำให้ทราบและเข้าใจปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานมากสอดคล้องกับผลการวิจัยของบัญชา วัตเข้าหลาม (2553 : 82-83) พบว่า สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3-4 ในเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมแตกต่างกัน

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปรึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27

จำแนกตามขนาดของโรงเรียนพบว่า โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนที่มีขนาดเล็ก มีจำนวนครูน้อย จึงดูแลนักเรียนได้ไม่ทั่วถึงและครอบคลุม ในขณะที่โรงเรียนที่มีขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษมีจำนวนครูมากและมีครูแนะแนวโดยตรงในการรวบรวมข้อมูลนักเรียนและให้การดูแลเอาใจใส่นักเรียนได้อย่างทั่วถึง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของชัยณรงค์ ลังกา (2555: 86) พบว่า ผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับมัธยมศึกษาของครูประจำชั้นและครูแนะแนวในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. จากผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปรึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 27 ประเด็นที่มีผู้แสดงความคิดเห็นเป็นจำนวนมากที่สุด คือครูที่ปรึกษาจะต้องรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลตามที่นักเรียนกรอกข้อมูลตามแบบสำรวจ หรือแบบประเมิน ทั้งนี้ที่มีผู้เสนอแนะมากอาจเป็นเพราะว่าการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนขั้นตอนแรกครูควรต้องรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อจะเก็บเป็นข้อมูลของนักเรียนแต่ละคนและครูที่ปรึกษาควรจะไปเยี่ยมบ้านนักเรียนแต่ละบุคคล สอบถามความประพฤตินักเรียนจากครูประจำรายวิชา เพื่อให้รู้จักนักเรียนเพิ่มขึ้น ทั้งสภาพที่เป็นอยู่และปัญหาต่าง ๆ เพราะจะทำให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่ปรึกษาได้ข้อมูลที่สำคัญอันจะนำไปสู่ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. สถานศึกษาควรมีการออกแบบเครื่องมือสำหรับรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างละเอียดเพราะว่านักเรียนที่มีปัญหาไม่ค่อยให้ข้อมูลกับครูที่ปรึกษา หรือให้ข้อมูลที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง เนื่องจากไม่กล้าพูด ไม่กล้าแสดงออก ทำให้ครูที่ปรึกษาไม่รู้จักนักเรียนในด้านความเป็นอยู่ นิสัยใจคอ สภาพของครอบครัว และการดำเนินชีวิตประจำวัน ทำให้ครูที่ปรึกษาไม่ทราบข้อมูลนักเรียนเท่าที่ควร ดังนั้นสถานศึกษาควรมีการสนับสนุนการออกเยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อจะได้ทราบข้อมูลของนักเรียนในการนำมาคัดกรองนักเรียนอย่างมีระบบ และจัดทำเอกสารเสนอผลการคัดกรองนักเรียนระดับสถานศึกษาให้เป็นปัจจุบัน และจัดเก็บอย่างเป็นระบบ

2. สถานศึกษาควรมีการวางแผนในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมด้านดนตรีและศิลปะอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และทำให้เป็นคนที่กล้าแสดงออก ให้ความไว้วางใจ เป็นกันเองกับนักเรียน เพื่อเป็นการใกล้ชิดระหว่างครูกับนักเรียน

3. สถานศึกษาควรมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ช่วยให้รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านการคัดกรองนักเรียน ซึ่งนอกจากจะมีการประเมินนักเรียนด้านพฤติกรรม (SDQ) แล้ว ควรดูจากข้อมูลในหลาย ๆ ด้าน เช่น การสังเกตพฤติกรรม การสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล การสอบถามครอบครัวแล้ว มีการนำข้อมูลจากการใช้เครื่องมือในการคัดกรองนักเรียน เช่น SDQ แบบสังเกตพฤติกรรม การเยี่ยมบ้านมา

ใช้ในการคัดกรองนักเรียนแล้วควรมีการคัดกรองนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหาและจัดทำเอกสารเสนอเหตุผลการคัดกรองนักเรียนระดับสถานศึกษาให้เป็นปัจจุบันพร้อมจัดเก็บอย่างเป็นระบบ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตการศึกษาอื่น ๆ เพื่อจะได้ทราบข้อมูลที่เป็นภาพรวมของการดำเนินงานที่กว้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อนำไปวางแผนในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้
2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อนำผลที่ได้เผยแพร่และเสนอแนะต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต่อไป
3. ควรมีการศึกษาถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครอง ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา
4. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- ชัยณรงค์ ลังกา. (2555). ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาและครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด .วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บัญชา วัดเข้าหลาม. (2553). สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3-4 ในเขตพื้นที่การศึกษาภลสินธุ์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ภาพลสินธุ์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏภลสินธุ์.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2542). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่2. บุรีรัมย์ : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
- พัฒนพงษ์ นมประโคน. (2553). การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- วีรพงษ์ เจริญไชย. (2552). สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). สกลนคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สมคิด ชิงชัย. (2553). สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามโครงการ พัฒนาเชิงระบบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสระแก้ว เขต 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อการเตรียมความพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก. กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดีดจำกัด.